

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
СЛАВУТИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
СЛАВУТИЦЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ № 3

Тема:
«Жорстокість і насильство»

Виховну годину підготувала:
Щеголькова Тетяна Миколаївна,
соціальний педагог
Славутицької загальноосвітньої школи
І-ІІІ ступенів № 3
Київської області

Щеголькова Тетяна Миколаївна

соціальный педагог,

Славутицька ЗОШ № 3

Славутицької міської ради

Київської області

2016-2017 н.р.

Виховна година

5-6 клас

Тема: Жорстокість і насильство

Мета: сформувати уявлення про проблему насилля й жорстокості, їх наслідків для дитини чи інших членів родини; вивчити права дітей, обговорити питання, як захиститися від будь-якого насильства; виховувати вміння попереджувати жорстоке поводження з людьми.

Обладнання: комп'ютер, відео «Насильство в житті дитини», презентація заходу в слайдах.

Очікувані результати:

- З'ясувати зміст поняття «насилля» та його види;
- Окреслити види сімейного насильства;
- Визначити причини виникнення сімейної та учнівської жорстокості, її реалії та наслідки;
- Виокреслити механізм захисту прав дітей.

Хід заходу:

I. Мотивація виховної діяльності. Повідомлення теми і мети виховної години.

II. Оголошення епіграфа:

Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

Конституція України, стаття 51

1. Вступне слово вчителя:

Дитячі очі чисті, щирі

В них видно наміри й думки,

Вони хоч чорні, сині, сірі

Бувають радісні й сумні.

Мабуть, радісними є очі дітей, коли у них щасливе дитинство, коли ніщо не пригнічує і не турбує. А сумними – коли діти зазнають страждань, принижень.

Учитель: На жаль, ми живемо у світі де, на превеликий жаль, існує таке негативне явище, як насилля. Давайте з'ясуємо зміст поняття «насилля».

Учень 1. Насилля – це застосування особою чи групою осіб засобів примусу щодо іншої особи чи групи осіб.

Учень 2. Насилля – це дії, що принижують людську гідність, завдають шкоди здоров'ю, а іноді й життю.

Учитель. Давайте з'ясуємо, які бувають види насилля.

ПЕРЕГЛЯД ВІДЕО «Насильство в житті дитини»

Учитель. А чи належить до насилля торгівля людьми?

Учень. Звичайно. Бо для цього торговець людьми повинен зволодіти людиною, втертися в довіру до неї, а потім продає особу, навіть без її відома.

Використовує для злочинів, для жебрацтва, роблять рабами. У дорослих відбирають паспорти.

Мозковий штурм «Хто може здійснювати насилля»

(записати на плакаті (батько, мати, учень один щодо іншого, вчителі і т.д.))

Учитель. Бувають ситуації, які можуть спровокувати насилля. Часто людина сама своїми діями створює умови для виникнення таких ситуацій

- Які ситуації? Назвіть їх. (провокації, обзивання один на одного, насмішка, плітки, обмови і т.д.)

Учитель. Поведінку, яку може спровокувати насилля, називають «віктимною»

(латинське жертва), тобто людина поводиться як потенційна жертва, створюючи передумови до насилля. Поведінка може бути провокативною та необережною. Провокативною вважається поведінка, коли потенційна жертва спілкується з незнайомими людьми, відвідує їхні квартири, залишається наодинці з цими людьми.

Необережна поведінка не є провокативною, але створює умови для зґвалтування чи іншого насильства. Це – необачні вчинки. Наприклад, поява у темному чи безлюдному місці. Якщо дитина знає про це – її шанси стати жертвою значно меншають.

У 21 столітті психологи, педагоги, лікарі почали бити на сполох. Жорстокість, агресія починають зростати швидкими темпами.

- У чому ж причина цього?

ПРИЧИНИ (повідомлення учнів)

(1 учень)

Вплив засобів масової інформації

Ця проблема є надзвичайно актуальною не лише для України, але й для світової громадськості в цілому. Тому розглянемо її детальніше.

Демонстрування практично щодня актів насильства по телебаченню і відео зміцнює думку дітей і підлітків про насильство як цінність і засіб засвоєння усталеної поведінки. Дитина легко засвоює побачені норми і манери поведінки, оскільки процеси осмислення, оцінки й розмежування реальності й фантазій у цьому віці розвинуті недостатньо.

Побачене дитина переносить у власне повсякденне життя. Крім того зростає рівень толерантності, ступінь сприйнятливості до актів і форм насильства.

Відчутну роль у поширенні насильства відіграє сучасний екран.

Дослідники різних країн одноставно стверджують, що фільми, які несуть акти насильства, є причиною 15 – 20 % випадків насильства, спричинених підлітками у реальному житті.

Неповнолітні багато часу проводять перед телевізором. Наприклад, польський підліток дивиться телевізор 2 – 4 години на добу, а у вихідні – до 5 годин. У Швеції учні впродовж 10 років навчання проводять 18 тисяч годин.

Американська академія педіатрії опублікувала фундаментальні висновки цих досліджень:

- Діти, які дивляться багато передач, що містять сцени насильства, сприймають його як легітимний спосіб вирішення конфліктів;
- перегляд сцен насильства робить людину більш беззахисною до насильства в реальному житті;
- чим більше сцен насильства дитина бачить на екрані, тим більше шансів, що вона сама стане жертвою насильства;
- якщо дитина віддає перевагу перегляду телепрограм, що містять сцени насильства, існує велика ймовірність, що вона виросте агресивною людиною і навіть може сама вчинити злочин.

Український телеглядач сцени агресії бачить у середньому кожні 16 хвилин, а в період з 19.00 до 23.00 години цей умовний інтервал скорочується до 12 хвилин. Для порівняння: за даними Російської академії освіти цей показник складає 15 і 10 хвилин, а в США відповідно 15 і 6 хвилин.

Слід відмітити, що дитяче насильство на екранах України залишається рідкісним явищем. Основну кількість складають епізоди, де агресорами на телеекрані виступають дорослі чоловіки. Їхні дії, як правило, носять досить жорсткий характер: убивство, бійки, взаємні образи. Телебачення справедливо звинувачують у зростанні злочинності. Наприклад, випускники школи є свідком 18 тисяч злочинів; 50% убивств скоєних під впливом демонстрації насильства на телеекрані.

(2 учень)

Захоплення комп'ютерними іграми

Крім позитивної пізнавальної ролі, вони справляють негативний вплив на фізичне та психічне здоров'я підлітків, на розвиток їх агресивності. Дитина має

змогу безперешкодно і безкарно розправлятися з віртуальними жертвами, при чому в таких іграх число вбитих і поранених є кількісним показником рівня досягнень гравця: чим більше число жертв, тим більше очок нарахує машина, тим більше дитина задоволена собою. У свідомості формуються хибні настанови: чим більше я вб'ю, тим краще.

(3 учень)

Фільми жахів

Негативно впливають на дитину. На запитання: чи любиш ти дивитися фільми жахів? Ствердно відповіли 80% хлопців і 77,5% дівчат підліткового віку. Отже, дитина, яка проводить біля екрану телевізора, наприклад, 2 години, бачить у середньому понад 34 акти агресії.

У зв'язку з тим, що діти стикаються з насиллям у мас-медіа, багато людей стурбовані тим, що подібна відеодієта може підвищити схильність до агресивної поведінки.

(4 учень)

Насильство в мережі інтернет

Мережа інтернета перенасичена порносайтами, запрошеннями підлітків на так звану роботу у різноманітні агенства; рекламою, що приваблює і демонструє красиве життя та збагачення за рахунок рабської, по суті, роботи для дитини. Наявність у мережі такої інформації та її доступність є насильством над свідомістю дитини. Саме тому Міжнародний дитячий комітет з проблем насильства ЮНЕСКО вважає за необхідне постанову нових завдань перед суспільством, батьками та вчителями щодо обізнаності та регулювання спілкування дітей з медіа-простором. У ст.17 Конвенції ООН про права дитини йдеться: забезпечення безперешкодного доступу дитини до інформації, з іншого – про оберігання дітей від такої інформації, яка шкодить їхньому здоров'ю.

Поради: ви повинні чітко знати і дотримуватись правил безпечної поведінки в

Інтернеті:

- разом із батьками встановити ваші правила роботи в Інтернеті: час та сайти, які вам дозволено відвідувати;
- не надавати жодної особистої інформації (ім'я, вік, адреса, номер телефону, місце роботи батьків тощо) без відома батьків;
- ваші батьки повинні знати усіх, із ким ви спілкуєтесь в Інтернеті;
- ніколи не погоджуйтесь на зустріч з людиною, з якою познайомились в Інтернеті, без попередньої згоди батьків.

Вчитель. Хочу окремо виділити питання сімейної жорстокості.

Бесіда:

1. Що ж таке сімейна жорстокість?
2. Які є види насилля в сім'ї ?

Учень. Насильство в сім'ї - це будь-які навмисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї стосовно іншого, якщо вони порушують конституційні права й свободи члена сім'ї як людини та громадянина й завдають йому моральних страждань, шкоди фізичному чи психічному здоров'ю.

Жертва насилля в сім'ї – член сім'ї, який постраждав від фізичного, сексуального, психологічного чи економічного насильства з боку іншого члена сім'ї.

Учитель. Сімейна жорстокість – це застосування щодо дітей різних видів сімейного насильства.

(Заповнення таблиці «Види сімейного насильства») (слайд 10)

Розгляд ситуативних завдань:

Який вид сімейного насильства наявний у даних ситуаціях?

Учитель.

1. Школярка із сльозами на очах розповідає іншим дітям: «Мама мене уб'є,

якщо дізнається, що я розірвала нову куртку» (психологічне і фізичне).

2. Восьмикласник Ваня боявся п'яного батька, бо той, повертаючись додому вночі, піднімав із ліжка сина й починав його «виховувати» паском (фізичне)

3. Дівчинка (їй ще немає 6-ти років) чимось образила батька. На знак покарання він не розмовляє із нею місяць. Дівчинка була вражена. Батько вважає, що це нормальна міра виховання (психологічне).

4. Більшість хлопців із 11 класу мали кишенькові гроші, якими вільно розпоряджались, але батько Влада сказав: «Матимеш гроші тоді, коли в семестрі буде лише 10-11 балів»(економічне).

Вчитель. Основним правовим документом, що захищає дитину від жорстокої поведінки з боку інших осіб, є Конвенція ООН «Про права дитини», яка передбачає в своїх статтях захист від свавільної поведінки, визначає права кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного розвитку, захист від сексуального домагання та від інших форм жорстокої поведінки. Отже, навчіться діти, розрізняти поняття «добро» і «зло». Все, що принижує людську гідність людини – є зло, а все, що звеличує гідність людини – добро.

Дитина і насильство. Любов і жорстокість. Надія і відчай. Ми всі інтуїтивно тягнемось до світлого в цьому світі.

Як же ж себе захистити? Куди звернутися?

ТАБЛИЦЯ «Як я зможу себе захистити» (слайд 11)

Учениця.

І в житті, як на полі мінному,

Я просила у цьому сторіччі.

Хоч би той магазинний мінімум:

«Люди, будьте взаємно ввічливі».

І якби на те моя воля, написала б

Я скрізь курсивами:

Так багато на світі горя.

Люди! Будьте взаємно красивими.

(Ліна Костенко)

Рефлексія

- Що нового ви дізналися на виховній годині?
- Де можна застосувати здобуті знання?
- Чи досягнуті очікувані результати?

Учитель. Отже, я надіюсь, що у вашому житті ніколи не буде насилля. І що ви ніколи не будете його застосовувати по відношенню до інших людей. Бо це ганебно і жорстоко. Люби ближнього як самого себе і тоді все у твоєму житті буде добре.

Список використаних джерел інформації

1. Закон України №2789-III «Про попередження насильства в сім'ї» [Електронний ресурс] // Міністерство молоді та спорту України. – Режим доступу: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/57>. – Дата доступу: 05.12.2016.
2. Запобігання торгівлі людьми [Текст] : навчально-методичний посібник . – Київ, 2001 р.
3. Конвенція про права дитини [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_021. – Дата доступу: 05.12.2016.
4. Конституція України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. – Дата доступу: 05.12.2016
5. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про вжиття заходів щодо запобігання насильству над дітьми» [Текст] // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – № 7-8. – 2010 . – С. 32
6. Палієнко, Г.В. Жорстокість і насильство [Електронний ресурс] // Вчитель вчителю, учням, батькам. – Режим доступу: http://teacher.at.ua/publ/zhorstokist_i_nasilstvo/45-1-0-131091. – Дата доступу: 05.12.2016.
7. Як запобігти насильству в сім'ї дитини [Електронний ресурс] // Все для вчителів та учнів. – Режим доступу: <http://nayrok.com.ua/vuchhodunu/4172-yak-zapobgti-nasilstvu-v-smyi.html>. – Дата доступу: 05.12.2016.